

Příloha č. 1

Jak Honza vyléčil princeznu

V jedné daleké zemi obklopené vysokými horami byl zámek, kde žil král s královnou a malou dceruškou, princeznou Beátou. Život v horách nebyl jednoduchý, vládl tam čaroděj Ledomor. Pod jeho vládou počasí bylo nestálé, jednou svítilo slunce, za chvíli se přihnala sněhová bouře, chladno a větrno tam bylo skoro pořád. Čaroděj měl ledový meč, jakmile se ohnal mečem, nastalo ledové a sněhové počasí, bouře a vichřice. Král byl starý a neměl sílu s Ledomorem neustále bojovat. V celém království nebyl jediný muž, který by se mu postavil. Zámek byl starý, ani okna pořádně netěsnila, a tak v zámku profukovalo ostošest. Princezna Beátka také pořád marodila, smrkala, kýchala, kašlala, hubená byla jako lunt, protože jíst nechtěla, ani lahůdky královských kuchařů ji nelákaly. Princezně už bylo šestnáct let a ne a ne se uzdravit, jak vyléčili jednu nemoc, vzápětí přišla další. Princezna chřadla a chřadla.

Král poručil svým sloužícím, aby se tedy vydali do světa hledat lékaře, který princeznu uzdraví. Sluhové se zeptali, jak poznají takového lékaře? Král povídá: „Opravdový lékař má před svým jménem slabiku DR, tak ho poznáte.“

Přijeli královští poslové na kraj jedné vesnice, kde začínaly hluboké lesy. Tam statný mladík kácel stromy a řezal je na polena. Mladík se jmenoval Honza Drvoštěp a byl lesníkem. Žil s maminkou v chalupě ve vesnici a staral se o les. Poslové seskočili z koně a ptají se Honzy, jak se jmenuje a co to dělá. Mladík povídá: „Starám se o les, aby byl zdravý, jsem Drvoštěp Honza.“ Jakmile sluhové zaslechli drrrr, poručili Honzovi: „Okamžitě musíš jít s námi královskou dceru uzdravit!“ Honza se podívil, ale řekl si, že se alespoň podívá do zámku. Jen se stavil doma a svačinu na cestu si zabalil. Přijeli do zámku, kde foukalo a zima tam byla k nesnesení. Přivedli Honzu k princezně, Honzovi se líbila a pomyslil si: „Akorát taková bledule hubená to je.“ Přišel král s královnou a poručili Honzovi, aby tedy vyléčil jejich dceru, když je ten drrrrvoštěp, tedy doktor. Teprve teď Honza pochopil, proč si ho sluhové spletli a že to s ním asi nevypadá moc dobře.

Co si měl Honza počnout? Posadil se v komnatě princezny a přemýšlel. Princezna se na něj usmívá a Honza povídá: „Princezničko, zimu tu máte, jak vám okna netěsní, spravím je.“ Jakmile byla okna opravená, v zámku začalo být tepleji a princezna se přestala třást zimou. Za chvíli Honza povídá: „Princezničko, tmu tu máte, jak je zahrada zarostlá a stromy tu zaclánějí, prořežu vaší zahradu, aby slunce mohlo svítit do oken.“ Za chvíli sluníčko prosvítlo princeznu komnatu a princezniče tváře zčervenaly. Princezna zavolala sloužící, že chce jít do zahrady na procházku. Seběhli se rodiče, sloužící i chůva a nevěřili svým očím, že princezna vstala z postele, a dokonce jde do zahrady. Všichni se shodli, že pan Drrovoštep je asi hodně dobrý a významný doktor. V zahradě si zatím Honza dopřává po kácení stromů svačinku, kterou měl z domova. Princezna se ptá, co to má dobrého, on povídá, že chleba s tvarohem. Princezna prosí, zda by jí té neznámé speciality dal ochutnat, kousne si a povídá, že nikdy takovou dobrotu nejedla a dojedla celý krajíc. Poté, co princezna pobrala sílu, začala pomáhat Honzovi se zahradou. Po celém království se roznesla zpráva, že Drvoštep Honza uzdravil princeznu! Zpráva se donesla i k čarodějovi Ledomorovi. Ten chtěl princeznu za ženu a nebylo mu po vůli, že král chtěl dát princeznu Honzovi. Rozhodl se o princeznu bojovat s Honzou Drvoštepem. Honza souhlasil, neměl sice kouzelný meč, ale měl sílu a byl mrštný a bystrý. Boj začal, Honza se párkrát ohnal a vyrazil Ledomorovi jeho kouzelný meč z ruky. Od té doby je kouzelný meč zamčen v tajné komnatě, která se odemyká jenom v zimě, kdy je zapotřebí chladného počasí. Honza si princeznu odvedl do své chalupy, kde společně hospodařili. Některé dny přijížděli do zámku, kde vyřídili královské povinnosti. V chaloupce na čerstvém vzduchu bylo princezně mnohem lépe než v obrovských komnatách zámku. S čarodějem Ledomorem uzavřeli dohodu, že čaroděj může vládnout se svým mečem, ale pouze v zimě, kdy je zapotřebí sněhu a ledu. Ten souhlasil, protože od té doby mohl navštěvovat zámek jako důležitý host a pochutnat i na laskominách, které se na zámku připravovaly.

O odvážné Lole

Bylo, nebylo jedno království obklopené krásnými lesy a čistými jezery. Na zámku žil král s královnou. Král byl hodný a spravedlivě vládl, královna byla milá a přívětivá a lidé v království je měli rádi. Jedna věc je ale trápila, nemohli se dočkat děťátka. Samou starostí král zestárl, protože komu jednou království předá, když děti nemá? I vydali se hledat pomoc do přírody v okolí, kde žily víly, které měly kouzelnou moc. Žily tam tři bytosti, luční a jezerní víla a borová divoženka. Ta poslední prý zná lék na každé trápení.

Borová divoženka žila v nejhlubším borovém lese, kam se lidská noha neodvážila vstoupit. V chaloupce z mechu a kapradí měla svou kouzelnou kuchyni s lektvary všech barev a chutí. Vybrala vhodný lektvar a dala jej královně k užívání, ten měl zaručit narození děťátka.

Netrvalo dlouho a královně se narodil princ Jan. Samou radostí se slavilo tři dny a tři noci, pozvali hosty z okolí i z dalekých zemí, pozvali luční a jezerní vílu. Jen na jednoho hosta zapomněli, na Borovou divoženku, která jim tak pomohla....,ale ta nezapomněla.... Luční víla dala princovi do vínku chytrost a dobrotu, ale než mohla promluvit víla jezerní, přihnala si to Borová divoženka ke kolébce a celá vztekla, že ji nepozvali, promluvila k princovi: Budeš nezuživý a marodný, že žádná princezna nebude tě chtít za muže a království nebude mít opět svého následníka. Všichni se polekali, královna omdlela. Promluvila ještě jezerní víla: Tvá nezuživost nepotrvá věčně, po dovršení osmnácti let příroda ti pomůže, i lásku svou najdeš.

Stalo se tak, jak Borová divoženka předpověděla. Princ Jan byl churavé dítě, tu kašel a rýma, jindy zase bolení břicha. Ani své dovednosti trénovat nemohl. Při dlouhé jízdě na koni se nachladil, meč v ruce sotva udržel. Co mu ale nebylo dáno na těle, to doháněl svojí chytrostí, neustále studoval a četl. Věděl mnoho o světě i o kralování a vedení své země. Starý král se velmi rmoutil, měl v plánu předat království silnému a statnému princovi. Rozhodli se královští rodiče, že povolají lékaře a šarlatány ze všech koutů světa, aby princovi pomohli. Starost o princovo zdraví se roznesla i mezi obyčejné lidi v podzámčí, kdo měl nápad, jak prince uzdravit, byl vítán.

V království blízko malého hliněného jezírka žil hrnčír s dcerou Lojzičkou, které nikdo neřekl jinak než Lola. Žili v malém útulném stavení s hrnčírskou dílnou, obklopeném ovocným sadem a velkou zahradou. Tatínkovy malované hrníčky byly známé široko daleko.

Od malička byla Lola veselá a čiperná děvče. Od ostatních dívek ve vsi se lišila svým vzhledem, vlasy měla zrzavé jako liška a obličej samou pihu. Však se jí děti také kvůli jejím vlasům smály. Křičely na ní pozóóór: Hoří, hoří! Lola z toho ale nešťastná nebyla. Nejraději trávila čas v lese, kde znala každé místečko. Tatínek ji jako malou naučil vyrobit prak a luk. Zatímco si ostatní děvčata hrála s panenkami, Lola celé dny pobíhala po lese, šplhala po stromech, už v pěti letech dokázala lukem sestřelit šišku ze špičky smrku. Znala všechny stopy lesních zvířat. Jejím nejlepším kamarádem byl kůň Blesk, na kterém se vydávala na průzkum do hlubokých lesů. Také znala všechny bylinky a rostlinky, co v lese a na louce rostly. Věděla také, že není bylina, aby na něco nebyla. Zkoušela podle prastarých herbářů a lékařských knih vyrábět léčivé sirupy, kapky a masti. Její umění se rozkřiklo po vsi a lidé, kteří potřebovali uzdravit, často chodili k Lole pro radu a odcházeli s vhodnou medicínou.

Mezitím se na zámku střídali věhlasní doktoři už několik let, ale princovi pomoci nedokázali. Princ oslavil sedmnácté narozeniny a stále churavěl. Vyzkoušeli léky známé i méně známé, třeba dračí zuby utlučené s limetkovou šťávou, žabí hlen se zázvorem, flambované kobylince pokládali na břicho, ale stále nic. Šarlatáni zkoušeli protáhnout zlatý vlas Děda Vševěda jedním uchem tam a druhým ven, aby od bolení hlavy pomohl, zkoušeli vosí štípání do chodidel za úplňku, ale marně.

Svěřila se Lola tatínkovi, zda by její medicína nemohla princovi pomoci, tatínek ale řekl, že pro princův vybraný jazýček Lojziččina medicína stačit nebude, když si nevědí rady věhlasní doktoři. Lola si s princovým zdravím ale hlavu lámat nepřestala.

Lola oslavila sedmnácté narozeniny a v hlavě jí stále vrtalo zdraví prince. Netrvalo dlouho a Lola se na Bleskovi vydala na zámek s košíčkem plným lahodné medicíny. Strážce u brány, když uviděly zrzavou dívkou na černém koni, Lolu dále nepustily, nechtějí prý už žádné lektvary ani vidět. Naštěstí stará chůva, která prince vychovávala, stála opodál a košíček převzala. Věřila Lojzičce, že to myslí dobře.

Stará milá chůva každý den ráno míchala potají medicínu princí do čaje. Princí se blížily jeho osmnácté narozeniny. V zámku nebyl nikdo, kdo by si nevšimnul, jak mu nabývají síly a vrací se mu barva do tváře. Král s královnou nemohli uvěřit vlastním očím. Princ jezdil na koni, zacházel s mečem a síly měl na rozdávání. Konečně chůva prozradila své tajemství, komu princ vděčí za své uzdravení. Okamžitě povolali Lolu na zámek, aby jí poděkovali a obdarovali. Jakmile vstoupila Lola před prince a jeho rodiče, učarovala všem svojí nespoutanou a originální povahou. Lola s Janem se do sebe zakoukali a nebylo potřeba žádných darů. Největším darem byla jejich láska a síla přírody, která překonala letitou kletbu Borové divoženky. Na tu si už nikdo nevzpomněl, asi tam žije stále v chaloupce z mechu a kapradí, ale o pomoc ji už nikdo nežádá kvůli kouzlu, které vykonala. Zato do zámku se vrátila radost, chystala se veliká svatba Loly a Jana. Král měl konečně po starosti, předal království svému synovi, který měl po boku odvážnou a pracovitou ženu, která si vždy věděla se vším rady.

Slavilo se sedm dní a sedm nocí, každý v království se radoval, že kletba byla překonána. Král Jan se svojí ženou kralovali moudře a všichni lidé je měli rádi.